

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

צ

עין משפט
נר מצוה

מחלוקת. דרבנן ורבי שמעון נבזיח בעוקר כל הגוף בעבודה סוככים ואומר נכסויהו כרות הקודש מפי הגבורה להטבאות לעוקר כל מלות עבודה סוככים מן התורה או לקיים מקצת ולבטל מקצת זהאי הוא דקאמר רבנן סקילה משום דבהאי עניינא דכתיבא דהתא נבזיח דנמרי סקילה מיניה בע"פ תורה אור

מחלוקת בעוקר הגוף דעבודת כוכבים וקיום מקצת וביטול מקצת דעבודת כוכבים דרחמנא אמר מן הדרך אבל עוקר הגוף דשאר מצות דברי הכל בחנך וקיום מקצת וביטול מקצת דבשאר מצות דברי הכל פטור מתיב רב המנונא ללכת זו מצות עשה בה זו מצות לא תעשה ואי סלקא דעתך בעבודת כוכבים עשה בעבודת כוכבים היכי משכרת לה חרגמה רב חסדא ונתצתם רב המנונא אמר מחלוקת בעוקר הגוף בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות וקיום מקצת וביטול מקצת דעבודת כוכבים דרחמנא אמר מן הדרך אפילו מקצת הדרך אבל קיום מקצת וביטול מקצת דבשאר מצות דברי הכל פטור ת"ר* המתנבא לעקור דבר מן התורה חייב לקיים מקצת ולבטל מקצת ר"ש פוטר ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדה ולמחר במלוא דברי הכל חייב אביי סבר לה רב חסדא ומתריץ לה רב חסדא רבא סבר לה רב המנונא ומתריץ לה רב המנונא אביי סבר לה רב חסדא ומתריץ לה רב חסדא המתנבא לעקור דבר מן התורה דברי הכל בחנך לקיים מקצת ולבטל מקצת ר"ש פוטר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדה ולמחר במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה רבא רבא סבר לה רב המנונא ומתריץ לה רב המנונא המתנבא לעקור דבר מן התורה בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה *לקיים מקצת ולבטל מקצת בשאר מצות ר"ש פוטר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדה ולמחר במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה א"ר אברהו א"ר יוחנן *בכל אם יאמר לך נביא עבור על דברי תורה שמע לו הדין מעבודת כוכבים שאפילו מעמיד לך המה באמצע הרקיע אל תשמע לו תניא רבי יוסי הגלילי אומר הגיע תורה לכוף דעתה של עבודת כוכבים לפיכך נתנה תורה ממשלה בה שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הרקיע אל תשמע לו תניא א"ר עקיבא חם ושלוש שהקרוש ב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו אלא כגון תנניה בן עזור שמתחלתו נביא אמת ולבסוף נביא שקר : וזוממי בת כהן : מנהגי מילי אמר רב אחא בריה דרב איקא דתניא ר' יוסי אומר מה ת"ל *ועישיהם לו כאשר זמם לעשות לאחיו לפי שכל *המוזמזין שבתורה זוממיהו ובעליהן כיוצא בהן בת כהן *היא בשריפה ואין בוועלה בשריפה זוממין איני יודע אם לו הוקשו אם לא הוקשו כשהוא אומר לעשות לאחיו *לאחיו ולא לאחותו :

לא כתיבי : מר כדאית ליה כו' . לרבנן בסקילה לרבי שמעון בחנך *הוא הדין לרבנן ולרב המנונא היא דנקט ר' שמעון רבותא הוא כלומר ואפילו מחנך דרבי שמעון פטור וכ"כ מסקילה דמחייבי ליה רבנן בעוקר את הכל : אם יאמר לך נביא . והעומק עבור על דברי תורה הכל לפי חקת השעה כגון אליהו בחר הכרמל בשחוטיו חוץ : נתנם פטורם מפשעים כסל כלומר אפילו תראה אותו נבזיח מושל ועושה כרצונו דכתיב (דברים יג) ונתן אליך אות או מופת : שפתינו נביא אמת . כגון תגיה הנביא והאי ונתן אליך אות בעודו נביא אמת יתן לך אות נבזיחה אחרת ולבסוף כשיחזור להרשיע יאמר לעצמו עבודת כוכבים וסוחר עלי שהרי מוחק אני על ידי אות ומופת שנתתי לך כבר : * (לרשום סכנל . כגון מסרה האב לשלוהי הכעל ועדיין היא בדרך ולא קרינן בה בית אביה : לאותם מיסא . שהיו מחייבין את הגידון : וכוונתם . כלומר וכל הבוטלים ידונון כמיתא כבבנת חוץ מבעל בת כהן :) מס ס"ל לאמיו . לכתוב כאשר זמם לעשות ולשתוק : אם לו פוקשו . לבעול שהיו מחייבין אותו חנך : אם לס . שמחייבין אותה שריפה : לאמיו ולא לאחיו . כל היכל דבעדותן מחייבין אותם והאשה ודין חלוק כי הכל לו חקשו :

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא

מעיקרא איירי בארבע מיתות ומפרש ואזיל לה לטלוה והדר מפרש הכי דלון להם חלק לעולם הבא : ה"ג האומר אין ספיס ספיס מן פסורס . *שכופר במדרשים דרשנין בגמרא לקמן מניין לתחית המתים מן התורה ואפי' היא מודה ומתנין שיחיו המתים אלא דלא רמיזא באורייתא כופר הוא האליל ועוקר שיש תחית המתים מן התורה מה לנו ולאמונתו וכי מהיך הוא יודע שכן הוא הלכך ספר גמור הוא : אפי' קורוס . מפרש בגמרא : ספרים סמינונים . מפרש בגמרא : גב' ויהי

כא א מיי' פ"ח מהלכות
יבדו הכורה ה"ג
וה"ס וסינו לפי שש
וע"ס :

א ב מיי' פ"ג מהלכות
החובות הלכות ס
ב מיי' טס הלכות ו :

מן ד"ס לרשות עד ד"ס
מה ח"ל ש"ך (מתני'
לעיל טס .

גליון הש"ס
בתנ"י כל ישראל י' להן
חלק . ע"י כתובות דף תר
ע"כ חוס' ד"ס מוזות :
שום האומר אין תחית
המתים . ע"י כופר ד"ס ע"א
תורה כל לשון סתוה את
השם . ע"י סופר דף ח' ע"א
תורה ו"ד ה"א . שבוטות
דף לו ע"א חוס' ד"ס
כחלק : גב' מדה כנגד
מדה . ע"י סופר דף ח'
פ"כ :

כ"י כ"ס שאין זה מדברי
רבי :

דברים יט
[כ"ס חמש ח'כות
ועשיהם לו כאשר זמם
לעשות תראה ד"ס מן
ג"כ"ס אלף עוקר ס"ג
כדאיתא בפירוש"י מה
ת"ל לאחיו]

תגינה טו :
[ויעתר לו]

[צ"ל למכך]
[צ"ל הנכה]

[בכ"ז ד:]

[ט"ז ד:]

[י"ג כמותות]
[עיל כל ע"ס]
[ס:]

ישעיה ס
[ע"ז ית .]
שבוטות טו :
שמות טו
ע"ז ית .
דכ"ב ג

מלכים ב ז
ט

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

כל ישראל ב"יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר ממעי מעשה ידי להתפאר *ויאלו שאין להם חלק לעולם הבא *האומר אין תחית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורוס ר"ע אומר אף הקורא בספרים החיצונים *והלוהש על המכה ואומר *כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך אבא שאול אומר אף *ההוגה *את השם באותיותיו *שלושה מלכים וארבעה הדיוטות אין להן חלק לעולם הבא שלושה מלכים ירבעם אחאב ומנשה ר' יהודה אומר מנשה יש לו חלק לעולם הבא שנאמר *ויתפלל אליו *וישמע תחנונו וישיבתו ירושלים למלכותו אמרו לו למלכותו השיבו ולא לחיי העולם הבא השיבו ארבעה הדיוטות בלעם ודואג ואחיתופל וגחוי : גב' וכל כך למה תנא הוא כפר בתחית המתים לפיכך לא יהיה לו חלק בתחית המתים שכל מדותיו של הקב"ה *מדה כנגד מדה דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מניין שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה שנאמר *ויאמר אלישע שמעו דבר ה' [וגו'] כעת מחר סאה סלת בשקל וסאתים שעורים בשקל בשער שומרון וכתיב *ויען השליש אשר (המלך) נשען על ידו את איש האלהים ויאמר הנה ה' עושה ארובות בשמים היהיה הדבר הזה ויאמר *הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל ובכתיב

חלק פרק אחד עשר סנהדרין צא

אמרם ליה ברכיה . דקיסר לרבן גמליאל שבקיה : **שני יוריס וכו'** . משל הוא אלו היו שני יוריסים בעירנו אחד יולר כלים מן המים וכו' : **אמרם לו** . אי"כ הקב"ה חס מן המים הוא מזייר למטפה סרוחה שהיא כמים הוא מוליד : **מן העפר לא כל שכן** . שצירו : **דצי רבי ישמעאל מנא קל וומר מכלי זכוכים** . תורה אור

אמרה ליה ברתיה שבקיה ואנא מהדרנא ליה שני יוצרים יש בעירנו אחד יוצר מן המים ואחד יוצר מן המים אי"ל זה שיוצר מן המים אי"ל מן המים צר מן המים לא כל שכן דבי ר' ישמעאל תנא ק"ו מבלי זכוכית מה כלי זכוכית שעמלן ברוח בשר ודם נשברו יש להן תקנה בשר ודם שברוהו של הקב"ה על אחת כמה וכמה אי"ל ההוא מינא לר' אמי אמריתו דשכבי חיי והא הוו עפרא ועפרא מי קא חיי אי"ל אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לעבדיו לבו ובנו לי פלטרין גדולים במקום שאין מים ועפר הלכו ובנו אותו לימים נפלו אמר להם חזרו ובנו אותו במקום שיש עפר ומים אמרו לו אין אנו יכולין כעם עליהם ואמר להן במקום שאין מים ועפר בניתם *עבשיו שיש מים ועפר על אחת כמה וכמה ואם אי אתה מאמין צא לבקעה וראה עכבר שהיום חציו בשר וחציו אדמה למחר הישרין ונעשה כלו בשר שמא תאמר לזמן מרובה עלה לחר

והוא היה השוכה שהשיבה לאכיה : **מה כלי זכוכים עמלן ברוח של אדם** . שכשהוא עושה אותו יש לו שפופרת ונפח לתוכה וכן נשמע מפי האומנין : **יש לפס סקנה** . להתיק ולחזור ולנעשות מהן כלי והא דלמרינן בחגיגה (דף טו.) ונחין לאכדס ככלי זכוכית לא שאין להם תקנה אלא שנספדין לשעמן ואין מתקיימין : **עכשיו שיש מים** . והכי נמי הקב"ה יולר את האדם מטפה קטנה שאין בה ממש וכ"כ שיכול לבראחו מן העפר אי נמי כל העולם כולו יר מתוכו : **ואם אי אתה מאמין** . שהקב"ה יולר מן העפר : **עכבר** . שקורין חשקור"ל ויש בזמין שאין נבראין על ידי תולדה : **סיוס** . מתחיל לברא וללאת מן העפר ולמחר מהלך כשהוא נברא כדלמרי' בשמיטת חולין כהעור והרעוב (דף קצ"ו) : **ושמא תאמר לזמן מרובה** . שאלו שרץ אינו נברא לאלתר אלא לזמן מרובה שצוב או שצויעים ותהא סבור שאין הקב"ה מחיה המתים לפי שעה : **לך עלה להר וכו'** . מלגון .

תולעת שיואל מן הים אחד לשבעים שנה *לוציבין צדמו חללת ולסתחלה אינו נראה בכל ההר אלא חלון אחד : **ונמסר** . שהגשמים יורדין מתמלא כולו חלונות ונראה למורי שבזי חלון (*ראשון) מסריבין כוון אלמא יש צידו לחיות לפי שעה : **נביסא בן פסיסא** .

קך שמו והיתה לו עקמומיות בגבו כדמוכח לקמן : **ווי לכוון חביבא** . אי לכס לרשעים : **דחיי מחיס** . אופן שהן חייין רוחין אנו שמתין והיאך יעלה על דעתו שהמיתים חוזרין וחיים : **דלא סוו** . אופן שלא היו מעולם חוזרין ונולדין וחייין אופן שהיו כבר לא כל"ס שחוזרין וחייין : **אי"ל** . מינא : **חייבא קריא לי וכו'** . בל לקנתרו : **דימוסנאי** . טוררין בעלי חיים שהיו רוצין ליטול חלק ציהודה וצירושלים : **שכאלו בני אפריקא לדון וכו'** . ובמגלת תענית חשיב להו כל אופן ימים שנעשה צדק נסים לישראל וקצטוס יו"ט ולהכי קאמר הכא בצעטרים וארבעה בניסן לומר דיום טוב הוא ואסור בהספד משום כס זה : **ארץ כנען לגבולותיה** . דלהך ארעא קרי ארץ כנען ואתם ירשתם שלא כדון דשלנו הוא דכנען אבינו היה : **אגעיין** . כתבים שלא יכול אחד בחלק חבירו כמו שעשה אברהם לישמעאל שלא ליטול חמה שנתן ליתקן כלום יש לזה על זה כלום : **שס טומאה** . כקוף ומעשה שדים : **בכורות**

[מנחות מד]
[בבב"י שבע"י ליהא]

הגרות הגר"א
[א] נמי פסח אחת מנחה

[התשבי שבוש
עכשו כתב יש
פוסקין כיו"ד
ואינו לרי"ף]

ג"י הפסוק ערך
חלון ג' אין
שם חלון
אפי' אחד

[ע"י מגילה
תענית פ"ג]

במדרש לר

נבאשית ט

שמות יב

שם

נבאשית כה
שם

ג"י הפסוק
ערך נב אב
שכתב לנפין
וכו' פ"י שטר
לואה דעו עור
דינקות ליהא
אב שכתב
לקיסין]

וראה שהיום *אין בו אלא חלון אחד למחר ירדו גשמים ונתמלא כולו חלונות אי"ל ההוא מינא לגביהא בן פסיסא ווי לבון חייביא דאמריהון מיתי חייין דחייין מיתי דמיתי חייין אי"ל ווי לבון חייביא דאמריהון מיתי לא חייין דלא הוו חיי דהוי חיי לא כ"ש אי"ל חייביא קרית לי אי קאימנא בעיסנא כך ופשיטנא לעקבותך מינך אי"ל אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תמול ת"ד *בעשרים וארבעה בניסן איתנשילו דימוסנאי מיהודה ומירושלים כשבאו בני אפריקא לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו היא דכתיב *ארץ כנען לגבולותיה וכנען אבותהו דהנהו אינשי הוה אמר להו גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן לפני אלכסנדרוס מוקדון אם ינצחוני אמרו הדיוט שבנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהם אמר להם מהיכן אתם מביאים ראיה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא לכם ראיה אלא מן התורה שנאמר *ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו *עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי ולא עוד אלא שהרי כמה שנים שלא עבדתונו אמר להם אלכסנדרוס מלכא החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקו ולא מצאו תשובה מיד ברתו והניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נמועות ואותה שנה שביעית היתה שוב [א] פעם אחת באו בני מצרים לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו הרי הוא אומר *וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלו תנו לנו כסף וזהב שנמלתם ממנו אמר גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן לפני אלכסנדרוס אם ינצחוני אמרו להם הדיוט שבנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להן מהיכן אתם מביאים ראיה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא לכם ראיה אלא מן התורה שנאמר *ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה תנו לנו שכר עבודה של ששים ריבוא שישעבדתם במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה אמרו להם אלכסנדרוס מוקדון החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקו ולא מצאו תשובה מיד הניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נמועות וברתו ואותה שנה שביעית היתה ושוב פעם אחת באו בני ישמעאל ובני קטורה לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו ושלכם דכתיב *ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם וכתיב *אלה תולדות יצחק בן אברהם אמר להן גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהם לפני אלכסנדרוס מוקדון אם ינצחוני אמרו להם הדיוט שבנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להם מהיכן אתם מביאים ראיה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא לכם ראיה אלא מן התורה שנאמר *ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות *אב שנתן אגפין לבניו בחייו ושיגור זה מעל זה כלום יש לזה על זה כלום מאי מתנות אמר ר' ירמיה בר אבא מלמד שמסר להם שם טומאה אמר ליה אנטונינוס לרבי גוף ונשמה יכולין לפמור עצמן מן הדין כיצד גוף אומר נשמה חסאת שמיום שפירשה ממני הריני מומל כאבן דומם בקבר ונשמה אומרת גוף חסא שמיום שפירשתי ממנו הריני פורחת באויר כצפור אמר ליה אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו פרס נאה והיה בו בכורות

גליון השנים
רש"י ד"ה חלון וכו' .
שילה מן הים - עיין
בגליון רש"י מנחות דף
מז' ע"ה ד"ה ועולה :

הלך פרק אחד עשר סנהדרין

ו א מיי' פ"ב מה' מלכ"ס ה"י ו"פ"ע מה' תשובה הלכה ב :

כשיוצא ממנו אמו או משפעת יצירה : א"ל רבי משפעת יצירה : אמר לו אנטונינוס א"כ בועט כמעי אמו ויולא. אלא משפעת יצירה : כס עור ופסח. שחין עם מומן : וכתיב או ילדג כלי פסח . דמשמע שמתרפאין : עומדין כמותן . וח"כ מתרפאין : כלע המוט תורה אור לגמל . דלעתיד לבא מאחר שחין טוב

בכורות. תלמי הבכורות : יקרא אל השמים מעל . כלומר יקרא הקב"ה לשמה הבאה לו לתוך גופו של אדם (ה) מאל השמים מעל ויקרא אף אל הגוף שזא מן הארץ : מפני מה שוקעת במערב . תשובה את כל העולם עד שתחזור למקום זריחתה למזרח ותשפיע ולי

היה הכי לא היה אמינא לך מפני מה שוקעת במזרח דהוא העולם כך הוא ממקום שילא עם נכנס : כדי לית שלום לקונה . להקב"ה שהשכינה במערב וכיון שנגעת עד מערב הולכת ומשתחיה לפני הקב"ה שבראה ולך שוקעת ונכנסת כפופה לפני הקב"ה : וסתי עד פלגא דרקיעא . דלמך לך מתכוונת למה הולכת בתוך המערב תבא עד אלמנעו של רקיע ותשקע לשם ומסם תשתחיה כלפי מערב שכן דרך ב"א שמתחיה ברחוק לפני המלך ולינו מתקרב כל כך : משום פוטלים . דאילו כן היה מתקרב פתחום ששחמה בזמנא דרקיע מאורה ביותר וסבורים שעדיין יששאה ציוס והיו פוטלין שוהין במלכותן עד שתשיכה ועוברי דרכים נמי לא היו יודעין מתי יתחוך לבקש להם בית לינה ולכן שוקעת במערב ששחולכת ומשתפלת והולכת וכלה אורה יודעין שמגיע שעת תשיכה : משפעת יצירה . שנקרס כולו בבשר וגידין ועלמנו : פקידה . משעה שהמלאך פוקד הטיפה ומציאה לפני המקום מה תהא עליה כדלמרינן בפרק כל היד במוסכת גדה (דף ע"ז) מיד מרקה זו נשמה וחיות : אמר ליה . רבי משפעת יצירה : ואמר לו . אנטונינוס וכי אפשר לחתיכה שתתקיים אפילו ג' ימים בלא מלח שאינה מסרחת וה"ל אילו לא הייתה נשמה נחונה עד שעת יצירה היאך תתקיים הטיפה שלא תסריח במעיה וכיון שטיפה מסרחת טוב אינה מולדת : למדני אנטונינוס . מדבריו למדתי : ופקודתך שמרה רוחי . משפעת פקידה נשמר רוחי : משפעת יצירה .

הנהרות הבית (ה) רש"י ד"ה יקרא וכו' גופו של אדם מעל השמים ממעל ויקרא :

ימימה לא

[בפסוק כתיב מהוקף וע"י מלא שמיטין]

שבת סג' ודף קל"א בכרות לר' : פסחים סח' לקמן ט"ז . [פסחים סח' ע"ג]

[שבת נו' וט"ו מוס' סג' ד"ה אלא מעשה]

בכורות נאות והישיב בו שני שומרים אחד היגר ואחד סומא אמר לו היגר לסומא בכורות נאות אני רואה בפרדס בא והרכיבני ונביאם לאכלם רכב היגר על גבי סומא והביאום ואכלום לימים בא בעל פרדס אמר להן בכורות נאות היכן הן אמר לו היגר כלום יש לי רגלים להלך בהן אמר לו סומא כלום יש לי עינים לראות מה עשה הרכיב היגר על גבי סומא ודן אותם באחד אף הקב"ה מביא נשמה וזורקה בגוף ודן אותם באחד שנאמר ויקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו ויקרא אל השמים מעל זו נשמה ואל הארץ לדין עמו זה הגוף : א"ל אנטונינוס לרבי מפני מה חמה יוצאה במזרח ושוקעת במערב א"ל אי הוה איפכא נמי הכי הוה אמרת לי א"ל הכי קאמינא לך מפני מה שוקעת במערב א"ל כדי ליתן שלום לקונה שנאמר ויצבא השמים לך משתדדים א"ל ותיתי עד פלגא דרקיע ותתן שלמא ותיעול משום פועלים ומשום עוברי דרכים וא"ל אנטונינוס לרבי נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה או משעת יצירה א"ל משעת יצירה א"ל אפשר חתיכה של בשר עומדת שלשה ימים בלא מלח ואינה מסרחת אלא משעת פקידה אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו שנאמר ופקודתך שמרה רוחי ואמר ליה אנטונינוס לרבי מאימתי יצאה"ר שולט באדם משעת יצירה או משעת יצירה א"ל משעת יצירה א"ל אי"כ בועט במעי אמו ויוצא אלא משעת יצירה אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו שנאמר לפתח חמאת רובץ ר"ל לחשית רמי כתיב כס עור ופסח הרה ויולדת יחדו וכתיב אז ילדג כאיל

אין מחין : כי הנער . כלומר כשימות אדם לפתע ומת בן מאה שנה יאמרו נער הוא מת כי הנער בן מאה שנה ימות אלמלא מחין : ומפרה הלכנה וכופה החמה . משמע שיהא אורס כהה וכתיב והיתה אור הלכנה כאור החמה : כאן לימות השמים . כשיכלה השיעבוד והיתה אור הלכנה כאור החמה ולעתיד לבא ומפרה הלכנה וכופה החמה מרוב נהגה של החיים לדיקים : ולשמואל דאמר . בזכותך אחריתי אין בין העולם הזה וכו' . אר"י ואר"י לעוה"ב : אלא כאן במחנה שכינה . ומפרה מזיו השכינה : כאן במחנה לדיקים . כאן במחנה רשעים לא גרסינן : כתיב אני אמיץ ואמיץ . דמשמע כסם שאני אמיץ את האדם כך אני מחיירו כשמת בעל מוס עומד וחי בעל מוס : וכתיב מחלתי ואני ארפא . כשקראו מתיא מרפא את המחן ועומד שלם : וסדר מה שמהלתי . שלאחר כן מתרפא וכדלעיל עומדין בזמון ומתרפאין : מיפה בלמד ותיים בלמד . וה"ל אני ממוית אדם זה ומתיא אדם אחר : כדרך שהטולם נוסג . שזה מת וזה טולד : מה מחן ורפוי בלמד . ואין רפואה אלא במקום מחן : יסיר . משמע לעתיד : נשאו קול יחדיו . ישינו קול אחד : המונע הלכה . מללמדו : משפס ימי בראשית . דכתיב בראשית ברא בשביל הסורה שהיא ראשית ישראל נקראו *ראשית סבותה שעתידין להכמיל' ברא אלהים את השמים וגו' : ככ . סורה : יקבורו

[ימימה ב]

ישעיה לה

פסחים סח

ישעיה סב

שם סא

שם סז

שם סח

שמות טו

יבועט ח

מלכ"ס ה

תהלים פד

ישעיה כב

דברים לג

משלי יא

פסח וחרון לשון אדם כי נבקעו במדבר מים ונהלים בערבה הא כיצד עומדין בזמון ומתרפאין *עולא רמי כתיב בלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים וכתיב *כי הנער בן מאה שנה ימות לא יהיה משם עוד עול ימים לא קשיא כאן בישראל כאן בעובדי כוכבים ועובדי כוכבים מאי בעו דחם הנך דכתיב בהו *ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם רב חסדא רמי כתיב *וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות וכתיב *והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים לא קשיא כאן לימות המשיח כאן לעוה"ב ולשמואל *דאמר *אין בין העוה"ו לימות המשיח אלא שיעבוד גלויות בלבד לא קשיא כאן במחנה צדיקים כאן במחנה שכינה *רבא רמי כתיב *אני אמית ואחיה וכתיב *מחצתי ואני ארפא אמר הקב"ה מה שאני ממית אני מרחה והדר מה שמחצתי ואני ארפא ת"ר אני אמית ואחיה יכול שתהא מיתה באחד וחיים באחד כדרך שהעולם נוהג ת"ל מחצתי ואני ארפא מה מחיצה ורפואה באחד אף מיתה וחיים באחד מיכן תשובה לאומרינן אין תחיית המתים מן התורה תניא אמר רבי מאיר מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר *אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' שר לא נאמר אלא ישיר מכאן לתחיית המתים מן התורה כיוצא בדבר אתה אומר *אז יבנה יהושע מזבח לה' בנה לא נאמר אלא יבנה מכאן לתחיית המתים מן התורה אלא מעתה *אז יבנה שלמה במה לכמוש שקיין מואב הכי נמי דיבנה *אלא מעלה עליו הכתוב כאילו בנה א"ר יהושע בן לוי מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר *אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה יהללוך לא נאמר אלא יהללוך מכאן לתחיית המתים מן התורה וא"ר יהושע בן לוי כל האומר שירה בעוה"ו זוכה ואומרה לעולם הבא שנאמר אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה א"ר ר' אבא א"ר יוחנן מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר *קול צופיך נשאו קול יחדו ורגו ורגו ורגו א"ר ר' אבא א"ר ר' יוחנן מניין לתחיית המתים מן התורה וא"ר ר' אבא א"ר יוחנן עתידין כל הנביאים כולן אומרים שירה בקול אחד שנאמר קול צופיך נשאו קול יחדו ורגו אמר רב יהודה אמר רב כל המונע הלכה מפי תלמיד כאילו גוזלו מנחלת אבותיו שנאמר *תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב מורשה היא לכל ישראל מששת ימי בראשית אמר רב הנא בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא כל המונע הלכה מפי תלמיד אפילו עוברין שבמעי אמו מקללין אותו שנאמר *מונע בר יקבורו